

Győri László

Szégyen

*Megalázták az oroszlánt,
a szó bármilyen kicsi,
az a kicsi is gyalázza:
a husi – a lóhusi.*

*– Lóhúsit kapott – gügyögte
a nő, aki eteti.
– Így ételgett, s én szégyelltem,
hogyan ilyet mer mondani.*

*Mintha plüssoroszlán volna,
a szava is csupa plüss,
az a plüss szó nyögdecselve,
álul, hamisan derűs.*

*A szó alázza, nem az, hogy
olyat marcangol, amit
helyette a tagló üt le,
és úgy fal, hogy etetik,*

*nem hogy a kőre hajítják
a kivénhedt, rossz gebét,
a lábszárat vagy a májat –
a hitvány szó, ami sért.*

*Hogyha végleg így adódott,
hogyan már idestova csak
holmi vadaskerti látvány,
üssétek azt, aki rab.*

*És etessétek oroszlánnal
a kerti antilopot,
csonttal, velővel, hússal, vérrel,
rajta is rágjon a fog!*

*Gnú, impala faljon oroszlánt,
erőtlen faljon erőst,*

*a szavakat is tépje széjjel,
hadd lássam végre a hőst*

*szemtől szemben, csak marcangolja
szét a foglyot, a rabot,
minek rab, hogyha nem akarta
enni azt, amit kapott.*

*Úgy enni, mintha szabad volna.
– Az vagyok. Mi végre fáj
az a rekeszték, az a ketrec,
az a lábszár, az a máj,*

*az a hitvány, az az egyetlen szó,
amit elszórt valaki
csak úgy, s talán nem is akarta,
de kibírta mondani.*

*De mit mondott? Elfelejtettem.
Nem emlékszem, hogy mit is.
Miről beszélt? Az oroszlánról?
Vagy vicc volt? Valami vicc?*

*Valami fáj, valami kínozott,
valami azóta sért.
Kaptam rajta, és nem tudjátok,
hogy az a szó mit mesélt.*

A dajka

*A dajka melle már bealkonyodott
A dajka szája már vékonyan konok
Bokája a karcsú megvastagodott
Csípője szép napja holdra változott*

*Ajka mely olyan fényesen ragyogott
Hogy irigyelték a többi asszonyok
Ma sötétlő gödör hogyha mosolyog
Mert ínyéből már kihullott a fog*

*Ajkán az ének imára változott
Látogatja most gyakran a templomot*

*Az Isten az ura férje már halott
És már csak Istentől várja a pofont*

*A bőség forrása mint a zuhatag
Adott adott de réges-rég elakadt
Szólt az idő szólt hogy kiszikkasztalak
És a kettős kút örökre elapadt*

*Az a két kút amely édesen eredt
Elzárta már a mélyben az ereket
Melléről leszakadt akit etetett
Akit itatott a kised a gyerek*

*A hű dajka melle tejjel szoptatott
A dajka hű melle most már nem csobog
A dajka hű ajka lány volt altatott
A dajka hű szája kővé változott*

*A csecsemő ma már nem emlékezik
A csecsemő ma riadtan hánytörög
Mellén a csecsemő nem sütkérezik
Sötétben éhesen szomjasan forog*

*A dajka másik hazába távozott
Abba ahonnan eljőve származott
Jobbat remélt és remélem jót kapott
Dajkát aki altat mint ő altatott*

A láncra vert eső

*Nézd a mérnöki leleményt!
Láncra verve fut alá a zápor.*

*Isten őrizz,
hogy láncon vezessenek!
Ne esővíz
legyek, hóesés,
ha egyszer hullni kezdek.
Csak egyetlen szó, egyetlenegy ige
a mondatok zuhogó özönében.*

Ablakdeszka

*Keskeny ablakdeszkán írtam a leckét, a könyök
lenyomta a füzet alját, a papír lepöndörödött.
Egy könyöknyi helyen éltem, írtam a leckéimet,
csak itt volt világos, fényt csak itt kaptam némileg.
Az asztal a konyha mélyén állt, a konyhaasztalon
anyám szorgoskodott lámpafénynél, a két szorgalom
így vált el egymástól, én írok, ő pedig főzni kezd,
már susstorogni hallom a sparhelton a levest,
délután, ha ki tudja, merre van,
talán az udvaron, én a konyhában egymagam
írom, írom, körmölöm a leckét, a tintásüveg
jobb oldalt áll, mártogatom bele a tollhegyet,
az irkára könyöklök, amely lepöndörödik,
észre se veszem, hogy csúnyán pöndörödik,
csak a tanító bácsi fogja észrevenni majd
egy nap – kezében az irka, forgatja – a bajt.
– Mi ez a füzet, mi ez a rongy?
A válaszon aztán hosszasan, komoran elborong.
És megsimogatja akkor a fejem.
S én írok tovább a deszkán, régi helyemen.
Annyira amennyire vigyázok ezután, óvatos
kézzel írok, de meghajlik mégis a papiros,
a deszka nem lesz eztán se szélesebb, eztán
is könyöknyi hely akad csak a deszkán,
a füzet ezután is egyre pöndörödik,
az este behajol, utolsó fénye rám pöndörödik,
a lecke elkészül, és vagy ötöst kapok rá,
vagy négyest, de lehet, hogy hármast tesz komorrá,
a történet vége nem annyira szép,
amint kanyarulnak könyvben a mesék,
hogyan a kisgyerek, aki ablakdeszkán
ír, legeszesebb az egész palettán,
túltesz az osztályon, azokon, akik asztalon
írnak, bent a szobában, egy széles asztalon,
a füzetük pedig tetszetős, egyenes,
hibátlan, gyönyörű, nem, ilyet ne keress
ebben a versben, és nincs benne keresztfa,
mártírium, csak deszka, csak egy ablakdeszka.*